

Asia: VN/11098/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta sosiaali- ja terveysministeriön asetukseksi lääkkeenmäärittämisestä annetun sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen 10 §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Onko esitys kannatettava?

Kyllä

Perustelut ja lisähuomiot

Suomen Yleislääkärit GPF ry kiittää mahdollisuudesta lausua koskien sairaanhoitajien, terveydenhoitajien ja kättilöiden lääkkeenmäärittämisoikeuden laajentamista etävastaanotoille.

Useissa tilanteissa etävastaanotto on järkevä ja käytännöllinen. Käytännön kokemuksen perusteella raskaudenehkäisyn ja rokotuksien määräykset sairaanhoitajan toimesta sujuvat erinomaisesti ja potilasturvallisesti, myös etänä. Rokotteiden osalta voi miettiä, tarvitaanko reseptiä ollenkaan vai voisiko yleisimmät rokotteet, A- ja B-hepatiittirokotteet ja influenssa-rokotteet, olla ostettavissa apteekeista ilman reseptiä.

Etähoito on nykyaikaa, mutta sen rajoitteet on tunnistettava. Etävastaanotolla tapahtuva lääkkeen määrääminen vaatii erityistä osaamista, sillä etävastaanotolta puuttuu läsnävastaanotolle tyypillinen potilaan havainnointi ja tutkiminen. Esimerkiksi sepelvaltimotautipotilaalle kehittynyttä sydämen vajaatoimintaa on vaikea huomata etänä. Myös akuuttien sairauksien kuten silmätulehduksen hoito etänä on haastavaa. Lapsen silmätulehdus on yleensä pinnallinen sidekalvon tulehdus ja sen voi hoitaa etänä. Tosin pienillä lapsilla olisi hyvä tutkia silmätulehduksen yhteydessä usein myös korvat.

Aikuisen punainen silmä voi olla sidekalvontulehdus, mutta se voi olla myös muu sairaus, joka vaatii silmälääkärin arviota. Nämä tilanteet eivät usein selviä etänä, ei edes valokuvan tai videon

perusteella. Silmäoireen hoitaminen etänä hoitajan toimesta lisää riskiä väärälle diagnoosille ja oikean diagnoosin viivästymiselle ja jopa näkökyvyn vaarantumiselle.

Huomautamme myös, että lääkkeenmäääämisöikeuden laajentaminen sairaanhoitajan, terveydenhoitajan tai kätilön etävastaanotolle ei saa olla ratkaisu terveydenhuollon henkilöstöpulaan. Uudistus tuleekin nähdä työnjaon järkeistykseenä ammattilaisten välillä, mutta se ei voi korvata ammattilaisten läsnävastaanottoa silloin kun potilaan terveydentila sitä edellyttää. Hoitajan lääkkeenmäääämisöikeuksiin sopii raskauden ehkäisy, rokotukset, alle 65- vuotiaiden virtsatietulehdusten hoito ja nielunäytteellä varmistetun nielutulehduksen hoito.

Miettola Elina
Suomen Yleislääkärit GPF ry